SVATOJÁNSKÝ ZPRAVODAJ

Svatý Jan pod Skalou
Sedlec & Záhrabská

ZPRAVODAJ OBECNÍHO ÚŘADU **2026/1** ČERVEN

Blíží se volby do obecního zastupitelstva

Co všechno teče v našem Kačáku?

Znovu vyrůstá hřiště u dubu

Potřebujeme strategie?

Po deseti letech od předčasných voleb 2016 a před dalšími volbami je příležitost se ohlédnout a zhodnotit, kam (a jestli vůbec) jsme se posunuli. Jako vodítko bych zvolil text strategie rozvoje obce, kterou jsme pracně a myslím velice důkladně spolu se spoluobčany sestavili v letech 2017–2018. Text je od té doby vystaven na obecním webu v sekci „OBEC-Strategie a návazné dokumenty". Je otázkou, kolik čtenářů si tento dokument za těch deset let získal, rozhodně by to ale měla být povinná četba zastupitelů a všech, kteří o zastupitelský post letos hodlají usilovat.

Není zde prostor rozebírat detailně jednotlivé body strategie, ale zamyšlení se může odehrát nad textem vize, která celý dokument shrnuje:

VIZE 2018–2026

Obec Svatý Jan pod Skalou si váží vody, která na jejím území pramení i která územím pouze protéká, a dbá na její šetrné využití a na zodpovědné nakládání s odpadními vodami. Občané mají zajištěn dostatek pitné vody v dobré kvalitě. Riziko povodní je sníženo na minimum skrze nástroje zadržování vody na horním toku Loděnice, pravidelnou kontrolu kritických míst toku a další zodpovědnou prevencí. To, že voda je významným symbolem obce, je patrné ve veřejném prostoru.

Místní a lesní komunikace v částech Záhrabská a Sedlec jsou rekonstruovány na zpevněné cesty.

Veřejný prostor obce Svatý Jan pod Skalou má reprezentativní a vstřícné prostředí, které vyvažuje nároky nárazového cestovního ruchu s nároky obyvatel obce. Vedle péče o kulturní památky je pamatováno i na potřeby běžného života v obci v mezích udržitelného rozvoje. Veřejný prostor dává dostatek příležitostí k trávení volného času venku v kulisách udržovaných budov, zahrad a krajiny. Podporuje rozvoj komunitního života a umožňuje pořádání společenských a sportovních akcí. Tím se zvyšuje motivace obyvatel všech částí obce ke vzájemnému setkávání a k vytváření vazeb se sousedními obcemi.

Zájmy a potřeby občanů obce Svatý Jan pod Skalou jsou balancovány s potřebami a nároky návštěvníků obce a také s regulativy ochrany přírody a krajiny (CHKO Český kras a NPR Karlštejn). Svatý Jan je otevřen příchozím, ale reguluje množství parkujících aut zejména ve svém centru. Návštěvníci obce jsou dobře informováni o nabídce a hojně se účastní vzdělávacích a kulturních programů. Jednotlivé subjekty v obci i v širším regionu (Berounsko) dobře spolupracují a svou nabídkou se doplňují a vzájemně obohacují. Obec cestovní ruch v přiměřené míře podporuje, neboť z něj profituje nejen finančně, ale i z hlediska fungujících služeb a občanské vybavenosti. Její občané si to díky dobré informovanosti uvědomují…

Už při projednávání Strategie postupně vykrystalizovaly čtyři prioritní problematiky: **voda – cesty – veřejný prostor – turismus**. Po osmi letech je možno říci, že tyto priority jsou stále aktuální a že ve všech došlo ke značnému posunu.

Pitnou vodu se podařilo dovést i do Svatého Jana. Tím je pokryto zásobování dvou třetin obce v údolí Kačáku. Vodovod na Záhrabskou je téma, které řešíme v souvislosti s přípravami na stavbu železničního tunelu Praha – Beroun. Související ožehavé téma odpadní vody je zmíněno na jiném místě Zpravodaje.

Díky provedení komplexních pozemkových úprav se podařilo zkonsolidovat síť turistických cest a místních komunikací v obci. Podstatné části cest jsou podchyceny v katastru. Cesty jsou v majetku obce nebo postupně dílčí cizí pozemky vykupujeme a odprodáváme části obecních pozemků, které jsou historicky zaploceny jako součást cizích nemovitostí. Jde o celkem 11 případů v Sedlci a na Záhrabské. Stav cest ale

(DOKONČENÍ Z PŘEDCHOZÍ STRANY)

není zcela uspokojivý, zde zůstává hodně věcí k řešení.

Jako zakládající členové destinační agentury Berounsko máme šanci řešit některé problémy související s turizmem koordinovaně s okolními obcemi. Zcela zásadním projektem bude letošní zavedení turistického okružního autobusu – linky 878, která bude pilotně spuštěna od 1. července (viz samostatný článek). Linka by měla ulevit od dopravní zátěže a od parkujících vozidel na řadě frekventovaných míst Českého krasu – včetně naší obce. Omezení počtu parkujících stání v centru obce má být zpečetěno realizací dalšího významného projektu. Úpravu veřejných prostranství bude šance brzy realizovat v případě získání dotace IROP. Za úspěch ve vztahu k podchycení turistické zátěže území považuji také zprovoznění infocentra v roce 2020. Roční návštěvnost IC pravidelně přesahuje 5 tisíc lidí. Časem bychom rádi naplnili vizi propojení muzea a infocentra do jediného objektu – v obecní budově staré školy čp. 11, což by mělo přinést významný synergický efekt.

Jedním z úkolů nového zastupitelstva bude nově definovat cíle rozvoje obce, které v ideálním případě na výše uvedený materiál harmonicky navážou.

J. BOUČEK

Spirituál kvartet v září

Konec léta je ve Svatém Janu tradičně spjat s koncerty „Spirituálů“. Původní legendární skupinu Spirituál kvintet zde fanoušci přivítali celkem třiadvacetkrát, přičemž první koncert se uskutečnil již v roce 1994. Místní kostel zažil zásadní milníky kapely – odehrál se zde vůbec první koncert dnešního frontmana a moderátora Jiřího Holoubka, jedno z posledních vystoupení s Karlem Zichem před jeho tragickým úmrtím i úplně poslední mimopražský koncert celé sestavy v roce 2019.

Po ukončení činnosti kvintetu vzniklo nové uskupení Spirituál kvartet s téměř totožným složením, avšak již bez zakladatele Jiřího Tichoty, který kariéru ukončil kvůli vysokému věku. Nová formace úspěšně kráčí ve stopách svých předchůdců a kromě svých nových skladeb rádi zařazují i starší známe písně. Snad proto jsou jejich koncerty u nás stále hojně navštěvovány. Od roku 2022 u nás opět zpívají každý rok.

Letos Spirituál kvartet vystoupí ve svatojánském kostele v sobotu 19. září od 16 hodin. Vstupné na akci činí 300 Kč, děti do 15 let mají vstup zdarma. Vzhledem k velkému množství kulturních akcí na konci léta přicházejí pořadatelé s touto informací v dostatečném předstihu.

Pořádající Svatojánská společnost zároveň reaguje na moderní trendy a mění způsob propagace. Postupně opouští neefektivní a nákladné papírové plakáty a přechází na digitální komunikaci přes internet, sociální sítě, obecní kanály a e-maily. Přestože v dnešním digitálním světě hrozí, že zpráva v záplavě jiných nabídek zapadne, úspěšný vánoční koncert i Noc kostelů jednoznačně potvrdily, že internetová propagace spolehlivě funguje. Organizátoři proto budou i nadále dělat maximum, aby si informace o krásných kulturních akcích našly cestu k věrným i novým posluchačům.

J. ŠEVČÍK

Noc kostelů s rekordní účastí

Již podvanácté se i svatojánský kostel zapojil do celoevropského projektu s názvem „Noc kostelů“. Jak lze tušit, ve vybraných kostelích je možno tento den zažít mimořádné věci, a to navíc zcela zdarma. Jen v České republice bylo otevřeno 1871 kostelů a modliteben.

Ve Svatém Janu pod Skalou je tato akce každoročně zajištěna průvodci Svatojánské společnosti a VOPŠ a vždy ji navštěvovalo kolem 120 lidí. Letošní ročník byl ale mimořádný v tom, že na Noc kostelů ve Sv. Janě přišlo lidí skoro dvojnásobek – tedy přibližně 220. To jsme opravdu nečekali! Velkým tahákem se patrně stalo varhanní vystoupení paní Pavly Salvové. Varhany prostě ke kostelu patří a ty naše, resp. nově zapůjčené varhany z Berouna, zde zazněly po téměř padesáti letech. Lidé v zaplněném a potemnělém kostele tiše seděli a užívali si jeho atmosféru.

Druhým „tahákem“ byl tradiční výstup na věž kostela. Do stísněných prostor věže je možné vpustit skupinku maximálně 15 osob, víc se jich zkrátka nevejde. Naši průvodci výstup museli zvládnout osmkrát. Raritou byl letos výstup zcela nevidomého chlapce, který s pomocí tatínka a slepecké hole bez potíží vystoupal všech 96 schodů a z doteku a zvuku 600 let starých zvonů měl neskutečně hluboký zážitek.

Počasí bylo letní a třípatrovým Dientzenhoferovým barokním krovem kostela se prohánělа hejna netopýrů. Jejich trus společně s prachem a drobky z omítek za celý rok kompletně pokryje podlahy a strmé schody věže. Ty je třeba vždy před akcí v celé věži náročně vyluxovat, aby se eliminovalo víření a dýchání prachu (netopýří trus je pro lidi nebezpečný), případné nehody nebo jen prosté ušpinění. Součástí celé akce je také prohlídka potemnělé jeskyně,

kde mají lidé prostor na dotazy, ale i provedení budovou kláštera. Většina návštěvníků se do jeho sálů a chodeb podívala vůbec poprvé. Zadostiučiněním pro nás pořadatele jsou spokojení návštěvníci, kteří si ze svatojánské Noci kostelů odváží mimořádný zážitek. Někteří se pak vrací každý rok i se svými přáteli.

J. ŠEVČÍK

Ze zákulisí kláštera

Svatojánským občanům a čtenářům tohoto zpravodaje bychom rádi přiblížili v minulých měsících skončené nebo právě probíhající stavební či jiné akce.

Šlo například o pořádání kurzů dalšího vzdělávání. Tradičně to byly kurzy asistentů pedagoga či kurzy vychovatelů, takže na pracovním trhu přibylo desítky takových. Nejvíce hrdí jsme však na více než 40 nových absolventů naší pedagogické školy. Ta po více než 30 letech fungování „vyprodukovala“ přes 1200 absolventů a absolventek. Zajímavými aktivitami byly i příměstské tábory, letní školy pro středoškolskou mládež, dva mezinárodní kongresy (Evropský lepidopterický (hmyz, motýli) a INOSCON kongres (umělá inteligence) a jeden celorepublikový kongres na téma krasových oblastí v ČR organizovaný Agenturou ochrany přírody Český kras. Duchovně laděným setkáním byl několika denní pobyt tzv. františkánské mládeže ze Slovenska a z České republiky. Téměř stovka účastníků se zúčastnila duchovních a poznávacích programů pod hlavičkou GIFRA (www.frantiskani.sk/gifra) Pravidelnými hosty se již stali i studenti Filozofické fakulty UK, jejichž první ročník začíná svůj zimní semestr právě u nás. Budovou Svatojánské koleje tak prošlo několik tisíc návštěvníků včetně domluvených exkurzí, seminářů, soustředění pěveckých souborů, svateb či posledních rozloučení. Bohu díky za vydařené akce!

V budovách svatojánského kostela a kláštera bylo (a je) také hodně živo. Především zásluhou majitele budovy (Arcibiskupství pražské) a také díky vedení školy se podařilo dosáhnout na zajímavé dotace z programů Středočeského kraje či Ministerstva životního prostředí. Díky kraji se v nedávné době dokončila dvouletá rekonstrukce chodeb ve 2. patře objektu kláštera a byla realizována trvalá výstava novodobých dějin kláštera. Výstavu lze navštívit pouze po předchozí domluvě. Při Svatojánské pouti (21. 6.) bude výstavu možné navštívit po poutní bohoslužbě a to i s průvodcem. Opravy vyšly na více než 4 mil. Kč.

Mimořádnou záležitostí je i probíhající rekonstrukce zaměřená na energetické úspory. Díky programu Ministerstva životního prostředí dochází v této národní kulturní památce ke stavebním zásahům, které si kladou za cíl ušetřit 30 % nákladů za energie. Jde hlavně o izolaci podlahy v prostoru půdy (skoro 2000 m^2), o výměnu tepelného čerpadla, o repasi či obnovu téměř veškerých oken v budově a o obnovu hlavních rozvodů elektřiny a topení. Celkové náklady jsou vyčísleny na 26,5 mil. Kč bez DPH a opravy potrvají až do roku 2028. Do třetice – průběžné financování pokračující sanace budovy, při které se za téměř 1,5 mil. Kč opravila další část chodby v přízemí. Tento několikaletý projekt podpořený Ministerstvem kultury, Arcibiskupstvím pražským a Svatojánskou kolejí má za cíl postupné odvlhčení objektu.

V kostele Narození Svatého Jana Křtitele a v přilehlé jeskyni bylo docela rušno. Kromě pravidelných nedělních bohoslužeb, za které jsme velmi vděční, jde i o několik církevních obřadů (křty, svatby, pohřby). Významné jsou i zdejší koncerty především pak ty vánoční. Nejenom sousedské zpívání rodin z Bubovic, které si přišly pro Betlémské světlo, ale především Rybovka v předvečer Vánoc v podání pěveckého souboru Slavoš s doprovodem orchestru Vysoké školy ekonomické v Praze. Na Štědrý den tradičně zazpíval pěvecký soubor Comodo. Jen tyto tři vánoční koncerty navštíví každoročně přes tisíc posluchačů.

Díky dobrovolné práci členů Svatojánské společnosti, kteří opět odsloužili téměř tisíc hodin průvodcovské a jiné činnosti a díky desetitisícům příchozích turistů a poutníků a jejich dobrovolnému vstupnému do jeskyně, se podařilo podpořit farní kasu o několik set tisíc Kč. V součtu již Svatojánská společnost pomohla farnosti (za svou třiceti pěti letou existenci) více než deseti milióny korun, které se z velké části investovaly zpět do zdejších památek nebo do památek v nejbližším okolí. Dobrovolnictví není nikdy dost! Také tento spolek hledá nové členy, kteří by se rádi zajímali o činnost zaměřenou na obnovu památek ve Svatém Janu pod Skalou i na pořádání zdejších koncertů a dalších kulturních akcí. Zájemci pište na sjs@svatyjan.cz nebo volejte 739 220 749.

Letošní Tříkrálová sbírka proběhla podle obvyklého scénáře, kdy do kasičky umísťované na střídačku v kostele a ve Svatojánské koleji se vybralo téměř 9 tis Kč. Děkujeme všem dárcům a děkujeme všem organizátorům sbírky!

MICHAL ŠEDIVÝ

Z výroční zprávy Svatojánské společnosti

Jako každým rokem přinášíme přehled z činnosti a hospodaření Svatojánské společnosti. Rok 2025 proběhl příznivě. Členové SJS se sešli čtyřikrát na schůzi spolku, 13. března se konala schůze výroční. K závěru roku 2025 měl náš spolek stále 11 aktivních členů. Návštěvnost schůzí i naše hlavní činnosti – průvodcovství, koncerty a zajištění provozu muzea byly členy plněny, ale s ohledem na vysoký věk našich členů by bylo potřeba získat pro společnost další členy.

Za rok 2025 bylo v kostele odslouženo 845 hodiny průvodcovství. (Bohumil Ševčík 306 h, Josef Ševčík 238,5 h, Vladěna Rattayová 129,5 h, Michal Šedivý 80 h, Klára Kubišová 38, Jakub Šedivý 15, Petr Špička 13,5 h, Filip Ševčík 13 h, Eliška Šedivá 4,5 h, Jiří Kadlec 3 h, Jana Šedivá 2 h, Jiří Ševčík ml. 2 h). Opět je třeba poděkovat Michalovi Šedivému za svědomitou organizaci průvodcovství i dění okolo kostela. Akce Noc kostelů proběhla s účastí cca 110 lidí. Tradičně jí předcházel důkladný úklid věže. V muzeu bylo odslouženo Jiřím Ševčíkem st. 300 hodin. Předseda spolku Jiří Ševčík ml. odpracoval 179 h na administrativě spolku a dalších pracích spojených s obnovou památek a naší činností.

Svatojánské muzeum Návštěvnost muzea byla uspokojivá, velmi podobná roku předešlému. Proběhla opět tradiční Vánoční výstava (první se konala roku 2007), která byla letos opět o něco krásnější. Příjmy na vstupném činily 27 750 Kč (+ prodej), výdaje byly 70 259 Kč. V závěru roku se podařilo dohodnout příspěvky na muzeum ve výši cca 30 000 Kč. Zastupitelstvo obce přispívá 20 000 Kč a dále platí nemalé částky za energie. Další investice obce do oprav budovy se zatím nekonají, probíhá generální oprava alarmu. Pokračuje výstava olejomaleb na téma „Poutníci a poustevníci“, které muzeu věnoval Jan „Hony“ Šafra. Každá taková akce vyžaduje mimořádné pracovní nasazení. Během roku muzeum opět obdrželo několik starožitných exponátů, především patery hodiny kukačky, dřevěné sošky, modlitební knížku apod. Z většiny z nich byla zřízena nová expozice Řezbářství. V závěru roku jsme využili nabídky a zakoupili od pana Hubeného tzv. Příbramský hornický betlém z 19. století. Občané Sv. Jana a Hostíma darovali muzeu několik kusů starého nábytku.

V oblasti propagace se snažíme spíše nebýt aktivní, neboť počet návštěvníků Sv. Jana je v některých dnech na hranici únosnosti. V roce 2025 bylo napsáno několik příspěvků o SJS a o historii v místním zpravodaji. Prodej Monografie není již nijak masový, ale celkově se kniha stále prodává. Velké množství nových historických podkladů je postupně tříděno a archivováno do Databáze starých historických pramenů při Svatojánské společnosti. Do archivu byly doplněny i poslední televizní a rozhlasové pořady o obci a doplňována je i fotokronika Sv. Jana, i když na výrobu listů fotokroniky za poslední 3 roky nezbývá čas a fotek jsou každý rok díky jejich snadnému pořízení tisíce. Podstatnou část nových dokumentačních fotografií dodává pan starosta Bouček. Jejich setřídění je bohužel časově náročné a bude třeba v budoucnu vymyslet vhodnější způsob vedení fotoarchivu obce.

Finanční zpráva Hospodaření Svatojánské společnosti v roce 2025 bylo plusové. Celkové příjmy SJS dosáhly částky 603 643 Kč, což o 20 000 Kč méně, než v r. 2024. Navíc se podařilo sjednat sponzorské dary za 30 000 Kč. Výdaje společnosti byly v tomto roce 518 732 Kč, z toho výdaje na památky činily 100 225 Kč. Nakoupili jsme zboží za 241 373 Kč (včetně nákupu knih). Příjmy z prodeje zboží činily celkem 324 169 Kč, což je o 32 000 Kč méně, než v předchozím roce. Koncerty byly v roce 2025 díky Vánočním koncertům výdělečné. Celkem se na koncertech vybralo 120 310 Kč (výdaje byly 72 022 Kč). Náš smluvní podíl z dobrovolných darů v kostele činil 74 784 Kč (o 3000 méně, než v roce předtím). Na ostatních darech jsme obdrželi 32 740 Kč na naši činnost. Na konci roku zbylo v pokladně a na účtech společnosti (běžném a spořícím) celkem 412 297 Kč. Vzhledem na současné ceny prací ve stavebnictví to není tolik, aby se mohlo začít s většími akcemi na památkách.

Péče o památky Po letech se rozjela jednání o možnostech opravy Svatojánských varhan. První fáze (sestavení a restaurování skříně) je realizovatelná. Ale fáze pořízení hracího nástroje do barokní skříně je již mimo reálné možnosti, v současnosti odhadnuta na 8 mil. Kč. Na transparentním účtu farnosti „Svatojánské varhany“ je nyní 264 501 korun. Díky oživení sbírky novými aktivitami a vydanými letáky začaly peníze na kontě varhany opět přibývat. Další akcí bylo smluvené stěhování a sestavení menších varhan ze Zábranského kostela v Berouně, kde pro ně nebylo aktuálně využití. Varhany jsou zde deponovány, ale zůstávají v majetku Berounského kostela. Na akci jsme farnosti věnovali cca polovinu nákladů – 70 000 Kč. Varhany byly zároveň opraveny a již slouží svému účelu. Dalším darem byl příspěvek 30 000 na projekt Vintířovy stezky (lavičky, umístěné u kaple sv. kříže).

Oblast kulturní a společenská V roce 2024 jsme uspořádali 7 koncertů. Koncert Spirituál kvartetu a Vánoční koncerty byly velmi dobře navštívené a ziskové. Vánoční koncert Slavoše byl opět velmi pozitivně hodnocen i ze strany účinkujících, kterým bylo podáváno teplé pohoštění. Poprvé také v kostele zazněly nové varhany. Naopak letní koncerty menších sborů byly navštívené velmi uboze, v počtu 10–40 lidí. Návštěvnost a cílená informovanost začala být ve světě doslova zaplaveném digitálními informacemi pro nás problém, se kterým se budeme muset popasovat. Společenskou akcí s finanční účastí SJS bylo otevření stezky sv. Vintíře u kaple Povýšení sv. Kříže. Další společenská setkání se soustředila do pečlivě připravované vánoční výstavy v muzeu. Akcí, na které jsme se podíleli pouze dodáním studijních a archivních materiálů, bylo otevření naučné expozice totalitních režimů 20. století v budově VOPŠ.

Spolupráce s ostatními subjekty Spolupráce se všemi subjekty v obci probíhá na velmi dobré úrovni. Udržujeme dobré vztahy s VOPŠ i s Obecním zastupitelstvem, funguje komunikace a finanční provázanost. Poskytováním prodejních materiálů se snažíme také podporovat zdejší Infocentrum. Návštěvnost internet. stránek je neustále vysoká a přesáhla 1,2 milionu návštěv. Podporujeme i novou informační aplikaci obce a na propagaci spolupracujeme s destin. agenturou Berounsko. Proběhla i digitalizace návštěvnických karet. Závěrem bych chtěl tradičně poděkovat našim průvodcům v kostele i v muzeu, kteří odvádějí pro Společnost i pro návštěvníky nenahraditelný kus práce a bez nichž by SJS nemohla existovat. Členové Svatojánské společnosti odpracovali v uplynulém roce opět téměř 1400 hodin.

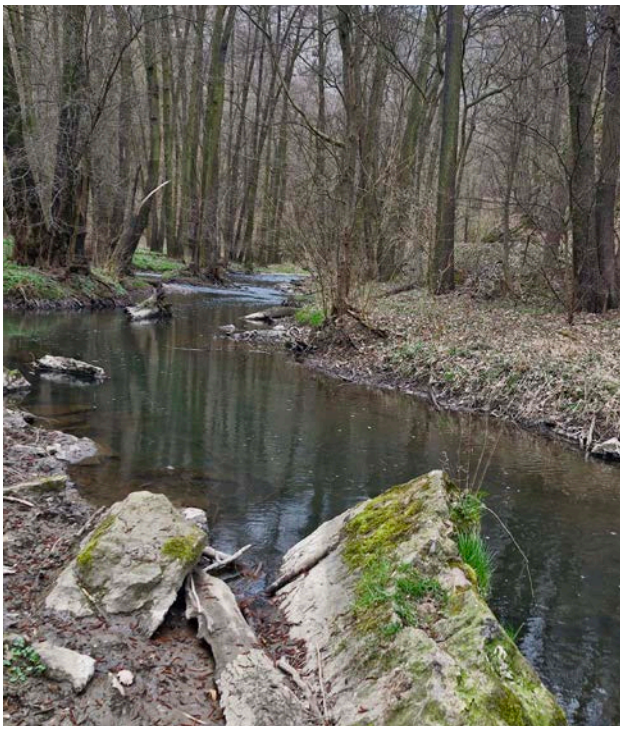
Revize „trubek“ na Kačáku

V polovině května provedlo Povodí Vltavy v naší obci fyzickou revizi toku Kačáků. Pracovníci Povodí při ní doslova prošli celým korytem potoka. Revize byla zaměřena jak na nelegální odběry vody (nenahlášené sací koše byly v obci odřezány) tak hlavně na vypouštění odpadních vod.

Téměř každý dům na břehu Kačáku používá jeho vody na zalévání. V suchém období tak dochází k neúměrnému odběru vody. Podvodné praktiky používají také „velkoodběratelé“ vody (na golfové hřiště u Vysokého Újezdu).

Také dříve běžná praxe přepadů z žumpy do potoka je již několik let nepřípustná. V místě, kde není kanalizace či domovní ČOV, je nutné mít nepropustnou a bezodtokovou jímku. Ta se ovšem musí relativně velmi často vyvážet. Potvrzení o vývozech následně slouží jako doklad pro orgány Životního prostředí a Povodí Vltavy. Ve snaze zkvalitnění vody v potoce již nejsou staré odpadové výpusti (ani staré betonové jímky) tolerovány. Pokud k nápravě nepomohou ani vysoké pokuty, budou prý tyto odtoky ihned při zjištění zapěněny montážní pěnou či jinak přerušeny. Pracovníci disponují i technikou, která dle výparů koncentrace odpadních plynů odhalí i výpusti pečlivě zamaskované kamením či vegetací.

Problém s našim Kačákem je podle pracovníka povodí prý především na jeho horním toku, kde jsou četné chatové osady. Skoro žádná z několika tisíc chat nemá čističku, přestože jich je téměř třetina trvale obývána (díky blízkosti Prahy zde lidé bydlí celoročně). Podle slov pracovníka Povodí se podobnými revizemi již podařilo „vyčistit“ horní tok řeky Berounky a nyní se zaměřuje na její přítoky. Kvalita vody v Berounce se prý velmi zlepšila.

Přesto následky znečištění v podobě kontaminovaných bahenních naplavenin a hustých pobřežních porostů zde budeme mít ještě dlouhá desetiletí. Není to tak dávno, kdy byly dno i břehy Berounky lemovány pískem či oblázky. Odpadní vody však „přehnojí“ vodu živinami natolik, že je doslova rájem pro vodní rostliny a řasy, které vodu skutečně „čistí“ odčerpáním živin. Ale tyto rostliny po odumření vytváří a zachycují vrstvy bahna, které je základem pro růst dalších rostlin a celý koloběh se opakuje, dokud živiny v podobě hlavně dusíku a fosforu z vody nezmizí.

Zdaleka největší znečištění však produkují lidé v podobě tzv. neodbouratelných látek. V dnešní době to již nejsou těžké kovy, ale především hormony, drogy, antikoncepce a peniciliny. Nejen že negativně ovlivňují reprodukci ryb, které na konkrétně tyto látky i v malých koncentracích velmi citlivě reagují (např. omezením reprodukce, změnou pohlaví, vytvářením závislosti na drogách), ale hromadí se i v pobřežních rostlinách a následně se usazují v bahně. Vody již dnes máme na první pohled mnohem čistější, ale bohužel plné až bizardních chemických sloučenin a „koktejlů“. Naše civilizace tím má zaděláno na pořádný problém, se kterým si dnes neví rady žádná čistička. Než se na Berounce či Kačáku trvale objeví písčité jazyky a oblázkové pláže, uplyne doslova ještě mnoho vody. J. ŠEVČÍK

Kontrola odpadních vod

Odbor životního prostředí v Berouně provádí systematické plošné kontroly, jak je v obcích nakládáno se splaškovými vodami. Letos padla volba i na naši obec a mnozí spoluobčané byli vyzváni, aby doložili účetní doklady o vývozu žumpy nebo jiný doklad o způsobu likvidace odpadní vody. Bylo z toho pozdvižení, padlo mnoho pokut a bylo mnoho spekulací, kdo za to může…

Faktem je, že splašková kanalizace by dnes měla být úplně normálním vybavením obcí, obzvláště v chráněných územích – ta jsou dokonce preferována dotační podporou. Ale tvrzení „jsou na to dotace, tak to udělejte“ je bohužel hodně naivní. Nebere v potaz složitou agendu dotací, nutnost spolufinancování a omezenou lidskou kapacitu našeho malého úřadu. Při budování vodovodu i při jiných příležitostech si uvědomujeme, jak složitě je naše obec poskládána. Pro pár desítek domů potřebujeme položit kilometry trubek, a to často v dost extrémních podmínkách. A dalším problémem je najít dostupnou čističku s dostatečnou kapacitou.

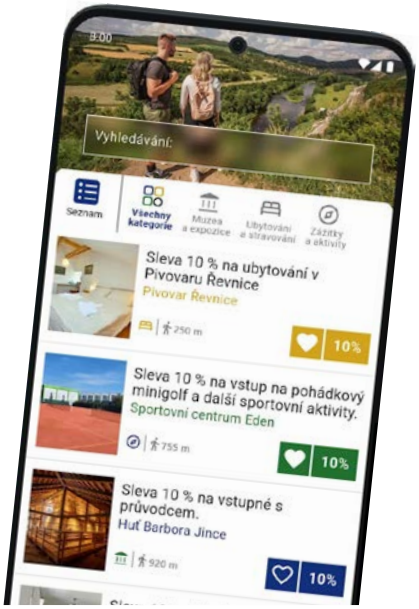
V současné době se rýsuje pouze připojení plánované nové zástavby v Sedlci do ČOV Jánská (za předpokladu navýšení její kapacity v režii investora – majitele sedleckého areálu). S tím budou počítat nové územní plány Loděnic i naší obce. V plánované nové ČOV Hostim bude počítáno s kapacitou pro Svatý Jan, ale realizace je zatím v nedohlednu, vše se teprve vymýšlí, plánuje a propočítává. Stávající územní plán Berouna toto zatím neobsahuje. Pro Záhrabskou se rýsuje jako jediná možnost odkanalizování směrem do Vráže (a odtud do ČOV na Závodí), ale i tato myšlenka, podpořená zpracovanou studií, má spoustu otazníků, technických problémů a byla by finančně velice nákladná. Zatím se tedy stále povolují domovní ČOV, a to i v místech bez možnosti zaústění odtoku do vodoteče. V tuto chvíli neumíme doporučit jiné legální řešení. J. BOUČEK

Digitální návštěvnická karta Berounska, Brd a Podbrdska pokračuje

Druhý ročník přináší nové zážitky i více partnerů. Výlet do Koněpruských jeskyní, odpočinek v glampingu u řeky, projížďka na šlapadlech, zmrzlina nebo káva a domácí dezert po cyklovýletu.

Digitální návštěvnická karta propojující turistické oblasti Berounsko a Brdy a Podbrdsko vstupuje do druhé sezony a i letos ukáže návštěvníkům region zábavněji, pohodlněji a výhodněji. Projekt, který propojuje turistické cíle, gastronomii, ubytování i volnočasové aktivity, navazuje na úspěšný loňský start. Do návštěvnické karty se letos zapojily další atraktivní místa a služby, díky nimž mohou turisté i místní objevovat region novým způsobem a zároveň ušetřit.

„V letošním roce jsme pro návštěvníky rozšířili nabídku slev a získali nové subjekty ke spolupráci. Vyberou si jak rodiny s dětmi, tak aktivní páry či senioři. Těšit se mohou na nové atraktivní zážitky, jako je půjčení šlapadel v Autokempu Beroun, ubytování v Glampingu Nad Meandry nebo slevu na konzumaci v restauraci Jelito Kopyto v Bubovicích. Mají také možnost navštívit oblíbené Koněpruské jeskyně s desetiprocentní slevou na vstup. Pokud už si aplikaci aktivovali v loňském roce, automaticky mají nárok slevy využívat i letos. S digitální návštěvnickou kartou mohou návštěvníci za víkend ušetřit až několik set korun za rodinu," říká Hana Hájková, ředitelka destinační organizace Berounsko.

Rozšiřuje se také nabídka v Brdech a Podbrdsku. Nově se zapojil E-bikerent, který nabízí zapůjčení kola na jeden den zdarma nebo zvýhodnění při týdenním pronájmu elektrokola. Součástí digitální karty jsou nově také Apartmány na Svaté Hoře, Kavárna U bylinkové zahrádky a Cukrárna Zlatý časy. „I letos je cílem digitální karty rozvíjet cestovní ruch v regionu a propojovat kvalitní místní služby. V letošním roce se zaměřujeme na rozšíření nabídky a větší povědomí o kartě. Přibývají noví partneři i zajímavá místa, která stojí za objevování. Karta tak zůstává praktickým průvodcem regionem a zároveň motivací poznávat Berounsko, Brdy a Podbrdsko naplno a z nové perspektivy. Věříme, že si i letos najde své místo jak u turistů, tak u místních obyvatel," doplňuje ředitelka oblasti Brdy a Podbrdsko Petra Šnajdrová.

Digitální karta funguje jednoduše prostřednictvím mobilní aplikace. Stačí si ji stáhnout, aktivovat u zapojených partnerů a následně využívat slevy na vstupy, zážitky, gastronomii nebo ubytování. Výhodou digitální návštěvnické karty je také její jednoduchost – uživatelé, kteří si kartu aktivovali v loňském roce, mohou slevy využívat automaticky i letos. Více informací najdete na webu navstevnickakarta.cz.

Turistický autobus do Českého krasu vyjede 1. července

Od 1. července 2026 vyjíždí nová sezonní turistická autobusová linka číslo 878, která propojí nejatraktivnější místa Českého krasu. Autobus spojí Karlštejn, Svatý Jan pod Skalou, Loděnici, Mořinu a Hlásnou Třebaň a nabídne pohodlnou alternativu k individuální automobilové dopravě. Linka bude v provozu o víkendech a svátcích až do konce října a je plně integrována do systému PID.

Nová linka vznikla ve spolupráci Středočeského kraje, Integrované dopravy Středočeského kraje (IDSK) a destinační organizace Berounsko, která sdružuje místní obce a aktéry cestovního ruchu. Cílem projektu je zpřístupnit turistům i hůře dostupná místa, jako jsou Solvayovy lomy nebo lom Velká Amerika, a zároveň motivovat návštěvníky, aby nechali auto doma.

„Nová turistická linka je konkrétním krokem k tomu, aby se návštěvníci mohli pohodlně pohybovat veřejnou dopravou a zároveň se snížil tlak na místní silnice a parkování. Rád bych na tomto místě poděkoval obcím a spolku Berounsko za opravdu skvělou a lidsky příjemnou spolupráci při přípravě této linky," říká Petr Borecký, radní Středočeského kraje pro oblast veřejné dopravy. *„Platí zde běžný tarif PID a lidé mohou kombinovat vlak a autobus bez složitého plánování,"* doplňuje Zdeněk Šponar, ředitel IDSK.

Turistická linka 878 bude vyjíždět z Karlštejna a navazovat tak na vlaky linky S7. Díky tomu se cestující z Prahy dostanou do hodiny například do Svatého Jana pod Skalou nebo k lomu Amerika. Část spojů pojede po směru hodinových ručiček, část v opačném směru.

Linka bude během roku 2026 v provozu od 1. července do konce října, o víkendech a státních svátcích přibližně od 8.30 do 18 hodin. Dopoledne budou spoje navazovat na každý vlak od Prahy v intervalu 30 minut, odpoledne bude souhrnný interval 30–60 minut.

Na financování provozu linky se významně podílejí obce sdružené ve spolku Berounsko, jehož cílem je podpora, koordinace a rozvoj udržitelného cestovního ruchu v regionu.

„Vnímáme jako důležité, aby cestovní ruch přinášel pozitivní přínosy a zároveň nezatěžoval krajinu ani obyvatele. Turistická autobusová linka dává návštěvníkům možnost poznat Český kras bez nutnosti využívat auta a pomáhá rovnoměrně rozložit jejich pohyb po celé oblasti," uvádí Hana Hájková, ředitelka destinační organizace Berounsko.

Pokud se nová autobusová linka osvědčí, plánuje Středočeský kraj její pravidelný provoz v každé turistické sezoně, a to od konce března do konce října.

ING. FILIP DRÁPAL

Trasa linky 878
Karlštejn, žel. st. – Srbsko – Hostim – Sv. Jan pod Skalou – Loděnice – Bubovice – Mořina, odbočka lom – Mořinka – Hlásná Třebaň, lávka – Karlštejn, žel. st.

Vědci a motýli ve svatojánské koleji

Ve svatojánské koleji byl v období 18.–23. srpna 2025 hotový babylon – spousta lidí, spousta jazyků a v noci kolem spousta fialových světel. To se tu sešla téměř stovka odborníků na motýly z Evropy, ale i z Austrálie, Koreje, Indie, Turecka, Brazílie a USA. Pořádal se zde 24. kongres Evropské lepidopterologické společnosti (SEL, Society for European Lepidopterology), která sdružuje všechny, kdo se zabývají denními i nočními motýly, od amatérských po profesionální faunisty, taxonomy, ochranáře či molekulární biology a fyziology. Pořadatelem bylo Biologické centrum Akademie věd z Českých Budějovic, za spolupráce s Českou zemědělskou univerzitou, Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a Spolkem na ochranu motýlů.

Na kongresu zaznělo 41 přednášek a bylo předvedeno 17 posterů. V rámci kongresu proběhly dvě exkurze na Karlštejn a do Koněpruských jeskyní a další dvě volitelné do Milovic a do pražských rezervací. Mimoto řada účastníků pilně využívala výjimky z CHKO Český kras a prozkoumávala motýlí faunu v blízkém i vzdálenějším okolí.

Organizátoři děkují za vstřícný přístup Svatojánské koleji, CHKO Český Kras, Západočeskému muzeu v Plzni i obci Svatý Jan pod Skalou.

ZDENĚK FALTÝNEK FRIC
ENTOMOLOGICKÝ ÚSTAV

Nová opěrná zeď

V červnu 2024 se po vydatném dešti za budovou bývalé obecné školy zřítila část opěrné zdi, držící strmý svah. Stavební úřad obec vyzval k zabezpečení zbořeniště a k provedení trvalé nápravy nebezpečného stavu. Následovaly návštěvy geodeta, statika a projektanta, stav zdi byl i na jiných místech vyhodnocen jako neuspokojivý. Vznikl projekt opravy celé zdi, který předpokládal rozebrání té původní a vystavění zdi nové. Loňské výběrové řízení na zhotovitele stavby jsme skrečovali kvůli nečekaně vysokým cenám nabídek a nejistotě, jak dopadne rozpočet stavby vodovodu. Letos jsme opravu zadali do systému ePoptávka a nakonec jsme našli důvěryhodnou nabídku od firmy Megatek Investment s přijatelnou cenou a dobrými referencemi. V květnu firma začala se stavbou. Bude k ní využit původní kámen, hotovo by mělo být do poloviny prázdnin.

Skleníkový efekt

Dvanáctá výstava, uspořádaná v prostorách infocentra CHKO Český kras Svatý Jan pod Skalou, nám ukáže, jak se také lze vypořádat s nadbytečným materiálem – s plastovými obaly věcí, po kterých tak často toužíme. Třídíme, recyklujeme, občas něco utrousíme do příkopu, ale existuje také způsob, jak tu náhle nepotřebnou věc – lahev, kanystr, pytlík – proměnit v něco povznášejícího, dokonce v umění!

Veronika Richterová před více než dvaceti lety objevila kreativní potenciál v materiálu, který většina z nás vidí jako nepotřebný odpad, a ke kterému přistupujeme spíše štítivě. Lehkost, barevnost a tvárnost plastu se spojila s invencí a zručností a vznikají tak neuvěřitelné objekty. Někdy jsou drobné a filigránské, jindy až monumentální, vždy ale na pohled křehké, vzdušné a elegantní.

Veronika se svým mužem – také výtvarníkem – ráda cestuje a z celého světa si přiváží materiál a inspiraci. Skoro v celém světě taky vystavuje svoje unikátní výtvory. Je v nich často patrná stopa původních elementů, ze kterých výtvarné objekty vznikají – o to více ohromující bývá celkový dojem. Pro svatojánskou výstavu Veronika zvolila název Skleníkový efekt. I zde, jako v celé Veroničině tvorbě, se propojí prvek výtvarný s prvkem environmentálním, který v tomto kontextu nepůsobí depresivně, ale možná až překvapivě uvolňujícím a povznášejícím způsobem.

Výstava v budově bývalé fary bude zahájena vernisáží v sobotu 27. června v 15 hodin. Otevřena bude v provozní době infocentra: červenec a srpen od úterka do neděle + svátky 10–16 hod, září od pátku do neděle + svátky 10–16 hod. (nebo na objednání pro skupiny na mailu info@svatyjan.cz) do 28. září 2026.

Odevzdání elektroodpadu k hasičárně

Všichni obyvatelé obce mají možnost odevzdat elektroodpad u SDH Svatý Jan pod Skalou – přivezením k hasičárně. Svozová firma nám dala upozornění, že elektrospotřebiče musí být v určitém stavu, aby ho i příště odvezli (viz komentář níže).

Při odevzdání elektrospotřebiče k likvidaci platí jedno základní pravidlo: spotřebič musí být kompletní, nerozebraný a nesmí být nebezpečně znečištěný. Tím se zajistí, že z něj neuniknou nebezpečné látky a projde správnou recyklací.

Před svozem nebo odevzdáním na sběrný dvůr je potřeba provést následující kroky:

- ☒ **Všechny díly musí být pohromadě:** Spotřebič nesmí být odstrojený (např. u lednice nesmí chybět kompresor, u mikrovlnky otočný talíř).
- ☒ **Vyprázdnění:** Ujistěte se, že spotřebič neobsahuje potraviny, vodu (v případě praček) ani žádný jiný odpad.
- ☒ **Odpojení kabelů:** Pokud jsou kabely odnímatelné, smotejte je. U velkých spotřebičů (např. sporáky) je vhodné napájecí kabel připevnit k tělu spotřebiče, aby nepřekážel při manipulaci.
- ☒ **Odstranění baterií:** Pokud spotřebič obsahuje snadno vyjímatelné baterie či akumulátory, vyjměte je a odevzdejte do speciálního boxu na baterie.
- ☒ **Bezpečnostní úprava:** U spotřebičů, jako jsou televizory nebo monitory, se ujistěte, že nejsou rozbité na kusy. Sklo a plast by měly tvořit kompaktní celek.

Územní plán. Zpráva o uplatňování ÚP a došlé podněty na jeho změny vyústily k jednoznačnému závěru, že bude nutno zpracovat ÚP nový. Zastupitelstvo v prosinci schválilo uzavření smlouvy se zhotovitelem, kterým bude Studio Plyš – Ing. arch. Petr Vávra. Na popud OŽP StČ kraje musí být ÚP doprovázen zpracováním studie dopadů opatření na udržitelný rozvoj území. V současné době hledáme zpracovatele této studie s příslušným oprávněním. Tvorba nového ÚP se tímto prodraží a celkově zkomplikuje, ale bereme to jako daň za unikátní prostředí, ve kterém žijeme.

Obecná škola. Vleklé spory se současným nájemcem restaurace a hotelu vyústily koncem loňského roku v podání výpovědi z důvodu neplnění smlouvy. Výpověď sice nebyla akceptována, ale následná hrozba soudního vymáhání výpovědi vedla nakonec k uzavření kompromisní dohody o předčasném ukončení nájmu ke konci září roku 2026, tedy o dva roky dříve, než stanovila smlouva z roku 2013. Hledáme tedy nového provozovatele, zatím z rozhodnutí zastupitelstva jen pro restauraci. Záměr sestavený zastupiteli obce je zveřejněn na úřední desce, příjem nabídek bude uzavřen 24. 6. 2026.

Veřejná prostranství. Brzy po dokončení nákladné investice do rozšíření vodovodu se naskytla šance na zajímavou dotaci z IROP – integrované teritoriální investice – na první fázi úprav veřejného prostranství v centru obce. Zastupitelstvo dalo této možnosti zelenou a o dotaci tedy budeme usilovat. Podání žádosti je možné do 30. 6., do té doby musí vzniknout položkový rozpočet a prováděcí projekt, který se bude týkat levého břehu Kačáku. Jde tedy o to nejatraktivnější a nejcennější území v okolí kostela a kláštera, které má být určeno primárně pro pobyt osob, nikoliv automobilů.

Krasobus. Do výše uvedeného plánu úprav centra obce dobře zapadá pilotní projekt iniciovaný destinační agenturou Berounsko a podpořený krajem. Od začátku prázdnin bude o víkendech a svátcích jezdit naší obcí a osmi dalšími obcemi turistická okružní linka číslo 878. Finance na její provoz poskládaly zapojené obce a Středočeský kraj. Od provozu této linky si slibujeme snížení provozu osobních aut včetně počtu aut zaparkovaných. Více informací najdete v tiskové zprávě IDOS na jiném místě Zpravodaje.

Úřední deska. Kdo z nás pravidelně sleduje úřední desku své obce nebo obcí sousedních, aby se dozvěděl o všech důležitých rozhodnutích a termínech schůzí? Elektronické úřední desky, které i obcím zjednodušují plnění byrokratických povinností, se dnes stávají univerzálními informačními kiosky a umožňují se dostat i na další důležité webové stránky. V klidovém stavu se pak na obrazovce střídají upoutávky na nejrůznější kulturní a společenské akce v okolí. Od dubna máme takový kiosek v obci také, je umístěn před infocentrem. O provozní náklady se dělíme se Svatojánskou kolejí, která si od kiosku slibuje větší zviditelnění školy u návštěvníků obce.

Návštěvnost webu. Zřejmě i vlivem nainstalování informačního kiosku se návštěvnost obecního webu v posledních týdnech výrazně zvyšuje. Počty unikátních návštěvníků od počátku tohoto roku: leden 4079, únor 4297, březen 6200, duben 7480, květen 8181. Nejvyhledávanější je na webu sekce Turistika a volný čas spolu s Aktualitami.

Atrakce u dubu. Je dobré, když občané přicházejí s vlastními náměty, co by se dalo vylepšit nebo dělat jinak. Ne vždycky se návrhy setkají s pochopením okolí. Na přání jednoho vypnete světlo v ulici, druhý se okamžitě ozve, že takhle to nejde, jeden po vás chce umístění retardéru, jiný vás při průzkumu mezi sousedy obviní z vymýšlení ptákovin. Mezi nápady, o kterých od začátku nebylo pochyb, se zařadila myšlenka nahradit osvědčené, ale už ztrouchnivělé atrakce u dubu Na Herinkách, které pár let sloužily místním i kolemjdoucím, atrakcemi novými, trvanlivějšími. Realizaci tohoto nápadu umožnil velkorysý dar pana Miroslava Lisého, který ze zrušeného hřiště získal a na Záhrabskou dovezl tři poměrně zachovalé atrakce. Po ověření, že je možno na kolotoč a na kyvadlovou i závěsnou houpačku získat „bumážku“ od revizního technika, jsme se rozhodli myšlenku za obec podpořit. Firma Duspiva dodala nové dřevěné prvky, Smestav zajistil bezpečné umístění a zakotvení atrakcí na vytipovaných místech u dubu. To ostatní už zůstává na dobrovolnících a je velká šance, že se už během prázdnin svezeme a pohoupeme……

Zveme Vás na červnové akce, ke kterým najdete detailní pozvánky v kalendáři na webu obce:
13. června – 23. ročník Rotujících setrvačníků v skanzenu Solvayovy lomy
20. a 21. 6. – Svatojánská pouť, kam jsme oproti plakátu na neděli pozvali také Kočovnou Sládkovnu plnou výtvarně krásných a zábavných atrakcí.
27. 6. – Vinárna u dvou sester v centru obce

SVATOJÁNSKÝ ZPRAVODAJ 2026/1
Vychází 15. června 2025 **Vydavatel:** Obecní úřad Svatý Jan pod Skalou 6, 26601 Ev. č. MK ČR: E 10529
Tel.: 311 672 115 **E-mail:** ou@svatyjan.cz. Tisk a distribuci výtisků do Vašich schránek zajišťuje OÚ Svatý Jan pod Skalou.
Náklad 150 výtisků. Příspěvky nebo inzerci můžete doručit na obecní úřad mailem, osobně nebo poštou. Redakce a vydavatel nenesou odpovědnost za obsah přijatých příspěvků a zároveň si vyhrazují právo příspěvek nezveřejnit nebo jej zkrátit. **www.svatyjan.cz**